

Vreme: 09.07.2026 10:21

Medij: euronews.rs

Link: <https://www.euronews.rs/evropa/vesti/231840/sumski-pozari-u-evropi-posle-poplava/vest>

Autori: Euronews Srbija

Teme: Evropska komisija

Naslov: Od poplava do požara: Zašto Evropa sve češće prelazi iz jednog klimatskog ekstrema u drugi

4829

Samo nekoliko meseci nakon razornih poplava, delove Evrope ponovo pogađa prirodna katastrofa - ovog puta u vidu velikih šumskih požara. Naučnici upozoravaju da rekordne temperature, klimatske promene i nedovoljno upravljanje zemljištem stvaraju uslove za sve opasnije požarne sezone.

Početkom godine, snažne oluje i obilne padavine pogađale su Mediteran, potapale polja i izazivale poplave širom zapadne Evrope. Danas su slika i posledice potpuno drugačije - velike površine gore, gradove prekriva dim, a vatrogasci se bore sa požarima kakvi su nekada bili retkost.

Do 1. jula u Francuskoj je izgorelo oko 28.000 hektara zemljišta, dok je u Španiji vatra zahvatila više od 50.000 hektara, što je više nego dvostruko iznad proseka za ovaj period godine. U danima nakon toga požari su nastavili da se šire.

Naučnici ocenjuju da bi rekordni toplotni talas koji je u junu zahvatio Evropu bio gotovo nemoguć bez klimatskih promena izazvanih sagorevanjem fosilnih goriva. Ekstremno visoke dnevne temperature danas su znatno verovatnije nego pre samo dve decenije, dok su tropske noći postale mnogo učestalije.

Istraživači sada pokušavaju da utvrde i da li su obilne padavine prethodnih meseci dodatno doprinele razvoju požara.

"Ako period intenzivnog rasta vegetacije prati suša i ekstremna vrućina, biljke postaju pod stresom i pretvaraju se u lako zapaljivo gorivo za požare", rekla je za Gardijan Džulija Miler, klimatska naučnica sa Instituta za istraživanje snega i lavina WSL SLF i autorka studije o rizicima od velikih požara.

U Španiji je početak leta usledio nakon veoma kišne zime i proleća, koji su pogodovali bujnom rastu vegetacije.

Podaci evropskog programa Kopernikus pokazuju da je od marta do maja vlažnost zemljišta u velikom delu zemlje bila iznad proseka. Istovremeno, na Iberijskom poluostrvu zabeleženi su neuobičajeno visoki vodostaji reka zbog obilnih padavina.

Međutim, kada su krajem maja i krajem juna stigli snažni toplotni talasi, ta dodatna vegetacija brzo se osušila i postala potencijalno gorivo za vatru.

"U većem delu Evrope postoji dovoljno vegetacije koja može da izgori. Ključno pitanje nije da li postoji gorivo za požare, već kada će ono postati dovoljno suvo da se zapali", upozorila je Miler.

Stručnjaci navode da kombinacija kišnog perioda i ekstremne vrućine može da bude posebno opasna - obilne padavine podstiču rast biljaka, dok ih kasniji toplotni talasi pretvaraju u lako zapaljiv materijal.

Naučnici upozoravaju da klimatske promene ne donose samo više temperature, već i nagle prelaze između različitih ekstremnih pojava.

Dugi periodi suše mogu povećati rizik od bujičnih poplava, jer isušeno zemljište slabije upija vodu. Istovremeno, topliji vazduh može da zadrži više vlage, zbog čega obilne padavine postaju intenzivnije.

Evropa se tako sve češće suočava sa ciklusom ekstremnih događaja - od poplava do požara.

Vatrogasci upozoravaju da problem nije samo u vremenskim prilikama. Veliku ulogu ima i promena načina korišćenja zemljišta. U južnoj Evropi ruralna područja se prazne, mladi odlaze u gradove, a poljoprivredna zemljišta ostaju zapuštena. Posledica je veća količina zarasle vegetacije koja u periodima

Vreme: 09.07.2026 10:21

Medij: euronews.rs

Link: <https://www.euronews.rs/evropa/vesti/231840/sumski-pozari-u-evropi-posle-poplava/vest>

Autori: Euronews Srbija

Teme: Evropska komisija

Naslov: Od poplava do požara: Zašto Evropa sve češće prelazi iz jednog klimatskog ekstrema u drugi

velikih vrućina postaje lako zapaljiva.

Evropski savetodavni odbor nacionalnih akademija nauka (EASAC) prošle godine kritikovao je politiku Evropske unije zbog toga što je previše usmerena na gašenje požara nakon njihovog izbijanja, a nedovoljno na prevenciju.

"Sama klima ne može izazvati požar ako nema biljnog goriva. Upravo količina vegetacije zbog nedostatka upravljanja zemljištem predstavlja ključni faktor za ekstremne požare", rekao je Fernando Pulido Dijaz, stručnjak za prevenciju požara sa Univerziteta u Ekstremaduri.

On je upozorio da se o problemu dugo govori, ali da konkretne mere i dalje uglavnom ostaju ograničene na lokalne projekte.

Evropa sve više oseća posledice sveta koji se zagreva brže nego što se prilagođava novim uslovima.

Evropski parlament odobrio je pomoć od 120,55 miliona evra iz Fonda solidarnosti EU za Španiju zbog posledica prošlogodišnjih toplotnih talasa i požara, dok je dodatnih 23,55 miliona evra namenjeno Rumuniji i Kipru.

Evropska komisija je ove godine angažovala rekordan broj vatrogasaca i protivpožarnih aviona kako bi pomogla zemljama pogođenim požarima.

Naučni savetnici EU upozorili su da su mere prilagođavanja klimatskim promenama nedovoljne i da se često sprovode prekasno. Zemlje su pozvane da se pripreme čak i za scenario globalnog zagrevanja od tri stepena Celzijusa, uz nastavak napora da se ispuni cilj Pariskog sporazuma od 1,5 stepeni.

"Gotovo svake godine vidim da šumski požari u Evropi obaraju nove rekorde. Pripremljenost za požare postaje sve važnija, ali istovremeno moramo da smanjimo emisije gasova sa efektom staklene bašte kako bismo rešili osnovni uzrok ove krize", zaključila je Džulija Miler.

